

Aito yhteistyö Kymenlaakson ja Päijät-Hämeen kesken

versio 1.9.2015

Sisällys

Taustat	2
BKT, BTV, maa-ala ja väkilukuvertailua	3
Tehdyt esitykset.....	3
Yhteistä edunvalvontaa	3
Aluekehittäminen	4
Aluesuunnittelu	4
Tiiviimpi yhteistyö.....	5
Aidon yhteistyön ohjelman painopisteitä ja tavoitteita.....	7
1. Kasvu- ja palveluvyöhykkeet	7
Helsinki - Lahti - Kouvola kasvukäyttävä	7
Aluesuunnittelun ylimaakunnallinen yhteistyö.....	7
2. Aluekehitys- ja elinkeinopolitiikka.....	7
Älykäs erikoistuminen maakunnissa	8
3. Kansainvälinen yhteistyö	8
EU-edunvalvonta	8
Venäjän suunnan yhteistyö	9
CPMR	9
Itämeri-yhteistyö	9
4. Aluehallinto- ja SOTE-uudistus	9
Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus Kymenlaakson kannalta ja itsehallintoalue.....	10
Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus Päijät-Hämeen kannalta	12

Perustuu maakuntajohtajien Juha Haapaniemen ja Jari Parkkosen aloitteeseen. Jatkotyön yhteyshenkilöinä ovat olleet Jussi Lehtinen ja Juha Hertsi. Asiakirjaa ovat täydentäneet mm. aluekehitys-, aluesuunnittelu- ja erityisasiantuntijahenkilöstö.

Prosessin tarkoituksena on etsiä vastauksia siihen, että kuinka yhteistä tekemistä ja tavoitteita voisi lähteä tarkemmin kartoittamaan sekä edistämään. Maakuntahallitusten päätösten jälkeen jatkuu ja tarkentuu aidon yhteistyön ohjelmana. Luottamushenkilöt ovat mukana yhteistyöohjelmassa ja jatkotyössä erikseen sovittavalla tavalla.

Taustat

ALKU-hanke 2008-2009 ja vuoden 2010 alussa voimaan tullut Laki alueiden kehittämisestä vahvistivat liittojen ja maakuntaohjelmien asemaa. Lain pohjalta maakunnista muodostettiin yhteistoiminta-alueita (YTA); Kymenlaakso ja Etelä-Karjala muodostavat yhteistoiminta-alueen, Uusimaa, Päijät-Häme ja Kanta-Häme omansa. Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan YTA:lla on ainoana perustettu luottamushenkilöistä muodostuva yhteistoimintaryhmä, joka on nyttemmin päätetty purkaa. Kymenlaakso ja Etelä-Karjala toteuttivat ALKU-uudistukseen liittyvän MAKO-pilottihankkeen 9/09-12/11. Hankekohtainen yhteistyö käynnistyi hyvin ja syksyllä 2011 linjattiin yhteisessä seminaarissa, että laaditaan yhteinen kaakkoissuomalainen strategia ja selvitetään mahdollisuudet maakuntien yhdistymiseen. Kymenlaakso näki em. selvityksen lähtökohtana sen, että kehitys johtaa suurempiin maakuntiin, jolloin niille voi tulla myös merkittävämpi rooli ja laajempi tehtäväkenttä. Etelä-Karjala ei kuitenkaan käytännössä koskaan lähtenyt yhdistymistä selvittämään, vaan päinvastoin aktivoitui yhteistyössään Itä-Suomen maakuntien kanssa.

Kymenlaakson liitto on määrätietoisesti vuodesta 2013 lähtien edistänyt ja korostanut suuntautumista Etelä-Suomeen monin eri tavoin. Kymenlaaksossa poliittinen mielipide näkee vahvasti maakunnan kuuluvan Etelä-Suomeen. Etelä-Suomen maakunnat ovat tehneet useita yhteishankkeita ja tiivistäneet yhteistyötä myös Helsinki EU-toimiston osakkaina, jota Uudenmaan liitto vetää. Yhteistyön suuntautumiselle on hyvin perustellut syyt muun muassa alueen elinkeinoelämän sekä ihmisten liikkumisen ja työssäkäynnin kannalta. Liikenteellisesti yhteys Uudellemaalle, Päijät-Hämeeseen ja Kanta-Hämeeseen on toimiva.

Edellä mainitut maakunnat muodostavat yhteistoiminta-alueen, johon liittymisen Kymenlaakson osalta on todettu olevan luonteva lisä nykyisen kolmen maakunnan mukaiseen yhteistoiminta-alueeseen. Kymenlaakson kunnista litti on esittänyt siirtymistä Päijät-Hämeen maakuntaan.

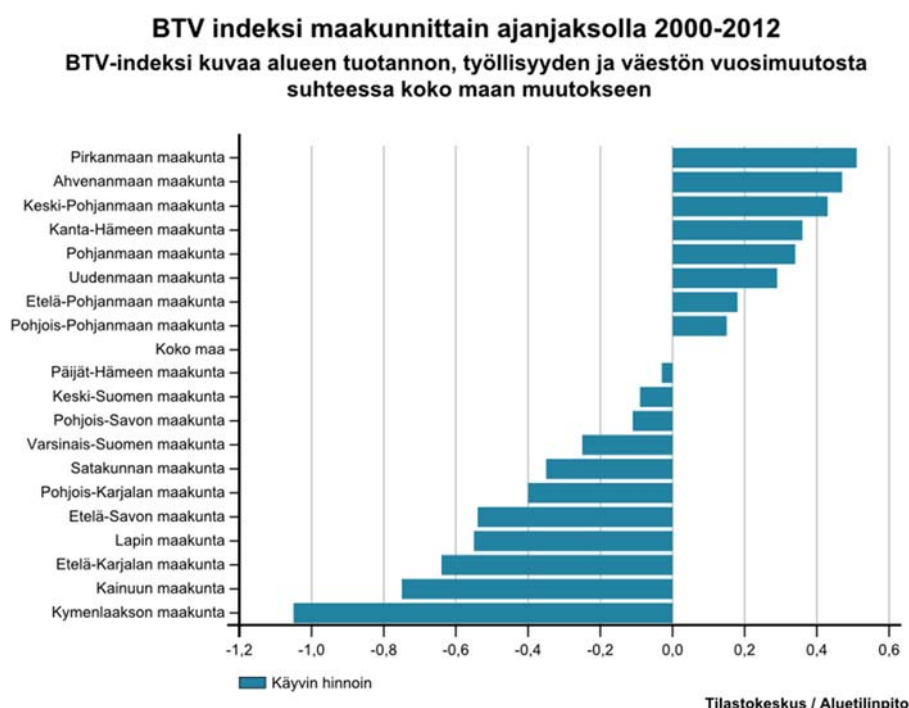
Vaalipiirin uudistuksessa luotiin Kaakkois-Suomen vaalipiiri eduskuntavaaleja varten. Se käsittää Kymenlaakson, Etelä-Karjalan ja Etelä-Savon maakunnat. Vaalipiiriä käytettiin ensimmäisen kerran huhtikuun 2015 eduskuntavaaleissa, jolloin vaalipiiristä valittiin 17 kansanedustajaa. Hämeen (Kanta-Häme ja Päijät-Häme) vaalipiiristä valittiin 14 kansanedustajaa.

Maakuntien välinen pendelöinti on merkittävää. Kymenlaaksosta kävi vuonna 2011 Päijät-Hämeessä töissä 1.144 henkeä ja päinvastoin 748 henkeä. Kymenlaaksosta pendelöidään Päijät-Hämeeseen toiseksi eniten Uudenmaan jälkeen. Pendelöinti lisääntyy koko ajan.

BKT, BTV, maa-ala ja väkilukuvertailua

Maakunnat ovat hyvin saman kokoiset pinta-alaltaan. Yhteenlaskettuna maakunnista muodostuisi sekä väkiluvultaan että BKT:llä mitattuna Suomen 5. suurin maakunta.

	Päijät-Häme	Kymenlaakso	Yhteensä
Maapinta-ala	5.124	5.148	10.272
Väkiluku (2013)	202.424	180.845	383.269
BKT M€ (2011)	5.754	5.493	11.247
Huoltosuhte 2025	76,2	78,3	

Tehdyt esitykset

- 12.12.2013 Kymenlaakson liiton kirje ministeri Virkkuselle suuntautumisesta
- 2.4.2014 Uudenmaan, Kanta-Hämeen ja Päijät-Hämeen maakuntajohtajien kirje yhteistoiminta-alueen vaihdosta
- 10.11.2014 Päijät-Hämeen liiton kanta ministeriöön litin maakunnan vaihtamisesta. Samassa yhteydessä on liitetty saatteeksi myös Kymenlaakson suuntautuminen Etelä-Suomeen.

Yhteistä edunvalvontaa

Päijät-Häme ja Kymenlaakso ovat aktiivisia toimijoita Etelä-Suomen alueella. Maakunnat ovat osa teollista ympäristöä ja fyysiset yhteydet rakentuvat hyvien poikittaisyhteyksien varaan. Etelä-Suomeen on syntynyt kehityskäytäviä, joilla on vahvaa edunvalvontaa

valtion ja EU:n suuntaan. Kymenlaakson ja Päijät-Hämeen on syytä kehittää tulevaisuuden edunvalvontaa valtatie 12 ja raideliikenteen varren osalta, rannikon satamakaupunkien ja sisämaan yhteyksien osalta.

Maakunnilla on yhteistä kansainvälistä vaikuttamista, kun Kymenlaakso ja Päijät-Häme ovat mukana yhteisessä Brysselin toimistossa (Helsinki EU-toimisto) ja Pietarin toimistossa. Maakunnat ovat olleet jo pitkään CPMR:n (Conference of Peripheral Maritime Regions) jäseniä. Lisäksi on ollut runsaasti yhteisiä Itämeren alueen ja Viron hankkeita.

Aluekehittäminen

Päijät-Hämeen ja Kymenlaakson ohjelmapolitiikka lähtee vahvasta kasvusta ja yhteistyöstä Venäjän suunnan liiketoiminnan ja matkailun osalta. Nykytilanne on hankala, mutta jo lähitulevaisuudessa liiketoiminta voi kääntyä uudestaan rakentavaan suuntaan.

Maakuntien biotalousosaaminen on merkittävää ja korostuu molempien maakuntien tulevaisuuden kasvualustana. Elinkeinoelämällä on useita aluetoimintoja, joissa Kymenlaakso ja Päijät-Häme elinkeinoelämä toimii vilkkaasti Kaakkois-Suomen suuntaan.

Merkittävimpiä aluekehittämisen hankkeita ovat poikittaisliikenteen kehittäminen valtatiellä 12, raideliikenteen kehittäminen Lahti-Kouvola (Pietari ja Kotka), Kymi Ring moottoriurheilukeskus, Heinola-Kouvola vesiväylä Kimolan kautta ja useat biotaloushankkeet.

Maakunnat voivat tehdä vahvempaa koulutuspolitiikkaa ja aloituspaikkojen turvaamista osaamisen kehittämiseksi ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi.

Aluesuunnittelu

Valtatie 12 osalta on ns. revoluutiohankkeen myötä käynnistynyt Lahti - Kouvola yhteysvälin yleissuunnittelu, Kymenlaakson vahvistetussa maakuntakaavassa on Jokuesta länteen nykyistä tielinjaa noudattava kaavavaraus. Päijät-Hämeen maakuntakaavaehdotuksessa tullaan esittämään Nastolan Uudestakylästä Jokueseen kaksi vaihtoehtoista linjausta, jotka ovat kumpikin yhteensopivia Kymenlaakson linjauksen kanssa. Hollola-Lahti-Nastola-litti-Kouvola muodostavat Salpausselän palvelukäytävän.

Kehityskäytävä politiikan onnistuneesta markkinoinnista voidaan ottaa oppia HHT-vaikuttamisesta, jota Kanta-Häme on tehnyt Uudenmaan ja Pirkanmaan toimijoiden kanssa.

Turku-Helsinki-Lahti-Kouvola-Vainikkala rata ja Kouvolan yhdistettyjen tie- ja rautatiekuljetustenterminaali kuuluvat EU:n TEN-T Skandinavia-Välimeri käytävään. Kouvolan Terminaali on ainoa ydinverkon rataterminaali Suomessa. Nostavan (Hollola) logistiikka-alue tulee ottaa mukaan pidemmän aikavälin tarkasteluun.

Matkailun ja kaupan palvelujen osalta Kymenlaakso ja Päijät-Häme ovat varautuneet sekä kasvavaan eurooppalaisten ja venäläisten matkailijoiden määrään että loma-asukkaiden ostovoiman kasvuun.

Maakuntakaavoissa on esitetty maakunnalliset ulkoilureitit. Vesi- ja melontareitit maakunnissa osuvat hyvin yhteen ja voivat muodostaa tulevaisuudessa entistä houkuttelevamman kokonaisuuden mm. Heinolan ja Kouvolan välille. Isoja vetovoimakohteita ovat mm. Vierumäki-Vuolenskoski, Pajulahti, Tykkimäki ja tuleva Kymi Ring.

Aluesuunnittelussa maakuntien yhteistyötä on tehty jo vuosia ja sen odotetaan lisääntyvän, kun Lahti-Kouvola välillä tavoitellaan raideliikenteeseen tukeutuvaa tiiviimmin toimivaa yhdyskuntarakennetta. Nastolan (1.1.2016 Lahden) itäiset asemat ovat vielä vähällä käytöllä, mutta käynnissä on kaavoitus asemanseutujen osalta. Keskusteluissa on ollut myös Z-liikenteen tai muun tiheämmän seutuliikenteen palveluvälin nosto Kouvolaan asti.

Tiiviimpi yhteistyö

Valtion aluehallintoa on jälleen kerran muuttamassa ja samalla myös kuntarakenteeseen kohdistuu edelleen muospaineita. VIRSU-hankkeen aluehallinnon osuudessa selvitettiin alue- ja keskushallinnon virastojen sekä valtion ja kuntien välistä työnjakoa. Selvityksessä päädyttiin neljään vaihtoehtoon. Selvityksessä todetaan, että jos valittaisiin maakuntien liitoille tehtäviä siirtävä malli, tulisi vielä arvioida tehtäväsiirron laajuutta ja siirron vaikutuksia. Kymenlaakson ja Päijät-Hämeen etu olisi maakuntien roolin kasvattaminen ja valtion aluehallinnon keventäminen kohti kunta- ja kansanvaltaista päätöksentekomallia, kuten maakuntahallitusten puheenjohtajat ovat yhdessä maakuntajohtajien kanssa esittäneet.

Maakunnat voivat tiivistää yhteistyötä kansainvälisessä edunvalvonnassa ja hanketyössä, elinkeinoelämän palveluissa ja osaamisyksiköiden yhteistyössä ja aluesuunnittelussa sekä kuntien että maakuntien kesken. Kymenlaakson ja Päijät-Hämeen SOTE-alueet lienevät tulevaisuudessa Hyksin erityisvastuualuetta. Maan uusi hallitus valmistelee sosiaali- ja terveyspalveluiden (SOTE) järjestämiskäytännön kuntaa suurempien itsehallintoalueiden pohjalta. Alueita on yhteensä enintään 19. Selvityshenkilöryhmä esitti 14.8., että itsehallintoalueiden sopiva määrä olisi 9–12. Uudistukset olisi perusteltua aloittaa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisuudistuksella. Aluehallintouudistuksen varsinainen valmistelu aloitettaisiin vuonna 2016 hallituksen linjauksiin perustuen.

Kummassakaan maakunnassa ei toimi varsinaista pääyliopistoa. Kymenlaakson ja Mikkelin ammattikorkeakoulut ovat päättäneet yhdistyä vuoden 2017 alusta. Yhdessä niistä tulee opiskelijamäärällä mitattuna 5. suurin ja budjetilla mitattuna 2. suurin amk. TKIP-toiminnan osalta se on Suomen suurin amk. Lahden ammattikorkeakoulun strategiana on olla itsenäinen, mutta osa Lahden, Laurean ja Hämeen

ammattikorkeakoulujen strategista FUAS-liittoumaa. Ammattikorkeakoulujen liittoumat voivat hyödyntää ylimaakunnallista kehittämistä.

Aidot avaukset Kymenlaakson ja Päijät-Hämeen kesken luovat alustaa sille tosiasialle, että Suomessa on tarve edelleen selkeyttää aluehallinnon rooleja ja tehtävänjakoa. Maan hallitus jatkaa aluehallinnon uudistamista.

Maakuntien kesken on tunnistettu suuri joukko tekijöitä, jotka puoltavat aitoa yhteistyön tiivistämistä. Aito yhteistyö tuo etuja molempien maakuntien toimijoille ja hyvinvointia asukkaille. Liikkeelle lähdetään seuraavista toimenpiteistä.

Edunvalvonnassa ja aluesuunnittelussa korostetaan poikittaisväylien E18 ja valtatie 12 kehittämistarpeita. Maakuntien kautta kulkee TEN-T tason rataverkko, jonka kehittämisinvestointien tukemiseksi lisätään yhteistä vuorovaikutusta aluesuunnittelussa ja aluekehittämisen hankkeissa.

Luodaan matkailua ja vapaa-ajan toimintaa palveleva sisävesiväylä Heinolasta-Kouvolaan ja siihen liittyviä matkailun ja yrityselämän palveluita. Aluekehityksessä otetaan venäjän teema yhteiseen käsittelyyn maakuntaohjelmien toimeenpanosuunnitelmiin, koulutukseen ja elinkeinoelämän palveluihin. Maakunnissa on Venäjän kaupan osaamista ja potentiaalia, jonka kehittämishankkeista on molemmille maakunnille hyötyjä.

Kansainvälistymisessä ja kansainvälisissä hankkeissa hyödynnetään Helsinki EU-toimiston palveluita.

Esitetään uudelle Suomen hallitukselle Kymenlaakson siirtäminen osaksi Etelä-Suomen yhteistoiminta-aluetta.

Pidetään kesän jälkeen maakuntahallitusten yhteiskokous, jossa sovitaan tulevia aitoja tavoitteita aidon yhteistyön ohjelmalle.

Aidon yhteistyön ohjelman painopisteitä ja tavoitteita

Maakuntahallitusten yhteiskokous, jossa sovitaan tulevia aitoja tavoitteita aidon yhteistyön ohjelmalle.

1. Kasvu- ja palveluvyöhykkeet

Helsinki - Lahti - Kouvola kasvukäyttävä

- Kohdennetaan edunvalvontatoimia TEN-T ydinverkkokäytävän kehittämiseen: mm. Kouvolan yhdistettyjen tie- ja ratatiekuljetusten terminaali ja tieyhteydet, Nostavan logistiikka-alueen kehittäminen ja lisäraiteet Lahden asemalle, Lahden ratapihan siirto, koko ratavarren asemien profilointi ja pullonkaulojen poistoon tähtäävät toimet.
- Viedään eteenpäin Salpausselän palveluvyöhyke -hankkeen käytännön toimia.
- Kohdennetaan edunvalvontatoimia VT 12 uudistamistarpeisiin.

Aluesuunnittelun ylimaakunnallinen yhteistyö

- Luodaan alueidenkäytölliset edellytykset ja suuntaviivat ylimaakunnallisesti merkittävien kehittämisvyöhykkeiden ja -käyttävien kehittämiseksi.
- Tehostetaan aluesuunnittelun ylimaakunnallinen tarkastelu viherrakennesuunnittelussa sekä luontomatkailualueiden- ja reittien suunnittelussa.
- Etsitään kasvukäytävän varren älykkään erikoistumisen alueiden uudet leikkauspinnat.
- Luodaan alueidenkäytölliset edellytykset elinkeinojen ja biotalouden kestäväälle kehitykselle.

2. Aluekehitys- ja elinkeinopolitiikka

- Kehitetään älykkään erikoistumisen leikkauspintojen yhteistyötä ja tunnistetaan keskeiset kumppanuudet.
- Edistetään kehittämisyritysten (Ladec-Kinno-Cursor) ja korkeakoulutoimijoiden vuoropuhelua ja yhteistä hanketoimintaa.

Älykäs erikoistuminen maakunnissa

Kymenlaakso (määrittely ja fokusointi kesken)	Päijät-Häme
Bioblokki	Ympäristö/Cleantech (myös Biotalous)
Digitalisaatio/ICT	Muotoilu/teollinen ja palvelumuotoilu
Innovaatiot ja Start-up	Uudistumiskyky/ käytäntölähtöiset innovaatiot
Hyvinvointi	Hyvinvointi/ terveysliikunta (sis. matkailua)
Matkailu	*
Logistiikka	*

* Matkailu ja logistiikka ovat Päijät-Hämeen kilpailukyky- ja elinkeinopolitiikan kärkiä, mutta eivät älykkään erikoistumisen kärkiä.

- Ylimaakunnallisen maaseuturahoituksen ja alueellisen matkailun laajat kehittämisen hankkeissa pyydetään arvioimaan ylimaakunnallisen yhteistyön mahdollisuudet projektien suunnittelussa ja toteutuksessa (esim. Kimolan vesiväylähankkeen hyödyntäminen tai laajakaistaverkkojen jatkaminen yli maakuntarajojen).

3. Kansainvälinen yhteistyö

Kansainvälinen toiminta tulee nähdä maakunnissa läpileikkaavana teemana, ei erillisenä lokeroon.

EU-edunvalvonta

Maakunnilla on yhteistä kansainvälistä vaikuttamista, kun Kymenlaakson ja Päijät-Hämeen liitot ovat mukana yhteisessä Brysselin toimistossa (Helsinki EU-toimisto) ja Kotkan ja Lahden kaupungit yhteisessä Pietarin toimistossa (Helsinki-keskus).

- Kansainvälistymisessä ja kansainvälisissä hankkeissa hyödynnetään Helsinki EU-toimiston palveluita entistä tehokkaammin.
- Rahoitusohjelmista järjestettäviä infotilaisuuksia tulisi harkita järjestettävän maakuntien yhteisinä.
- Yhteistä edunvalvontaa kohdennetaan TEN-T ydinverkkokäytävän kehittämiseen ja EU:n koheesio politiikkaan.
- Liittojen tulee yhteistyössä kannustaa maakuntien kehittämistoimijoita yhteistyöhön, jotta projekteihin saadaan lisää vaikuttavuutta ja uskottavuutta rahoittajien näkökulmasta.

Venäjän suunnan yhteistyö

- Maakuntaohjelmien toimeenpanosuunnitelmiin löydetään koulutus- ja elinkeinoelämän palveluhankkeita Venäjän suunnan yhteistyön potentiaalin hyödyntämiseksi.
- Pidetään yhteyksiä Pietarin kaupungin ja Leningradin alueen hallintoon myös meneillään olevan poliittisen kriisin aikana ja näitä yhteyksiä voidaan hyödyntää yhteistyössä.
- Venäjän läheisyyteen liittyvä liiketoimintapotentiaali hyödynnetään paremmin.
- Kaakkois-Suomi-Venäjä ENI-CBC-ohjelmaa tulee toteuttaa maakuntien yhteishankkeilla.

CPMR

Kymenlaaksolla on meneillään kaksivuotinen jäsenyys CPMR:n Political Bureaussa ja Päijät-Hämeellä on puolestaan paikka CPMR:n Itämerikomission hallituksessa.

- Työryhmiin osallistumisessa voidaan harkita työnjakoa ja entistä tiiviimpää informaationvaihtoa, jotta maakuntien näkemykset tulevat paremmin huomioiduiksi.

Itämeri-yhteistyö

- Tiivistetään yhteistyötä Itämeri-strategian prioriteettialueissa ja horisontaalisissa toimissa, joissa on useita läpileikkaavia teemoja kuten älykäs erikoistuminen, monitasoinen hallintajärjestelmä, saavutettavuus ja naapuruusyhteistyö.
- Lisätään yhteistyötä Euroopan alueellisen yhteistyön ohjelmien (Itämeri- ja Central Baltic-ohjelma) tehokkaammaksi hyödyntämiseksi, huomioiden molempien maakuntien yhteistyöverkostot Itämeren alueella.

4. Aluehallinto- ja SOTE-uudistus

Maakuntaliitot ovat valmiit kaikin tavoin osallistumaan aluehallinnon valmisteluprosesseihin.

- Maakuntaliitot esittävät, että valtioneuvosto nimeäisi mahdollisimman pian maakuntajakoon perustuvat itsehallintoalueet (max 19), jotta alueilla voitaisiin tehdä konkreettista valmistelutyötä.

Kymenlaakson kuntien sosiaali- ja terveystalouden suuruusluokka on noin 900 milj. euroa. Kymenlaaksossa on käynnistetty valmistelu yhden tuotantoalueen mallin (käsittää maakunnan pl liitti) toteuttamisesta. Kymenlaaksossa pidetään luontevana jatkaa HYKS-erva-alueessa.

Päijät-Hämeen kuntien sosiaali- ja terveystalouden suuruusluokka on yli 1000 milj. euroa. Päijät-Hämeessä on pitkä perinne koko maakunnan kattavasta yhtymätyöstä ja suuntautumisena on pidetty parhaana HYKS-erva-alueita.

Maakuntaliittojen hallitusten puheenjohtajat ja maakuntajohtajat valmistelevat hallitusohjelman kirjaukseen perustuvan uuden esityksen tulevan aluehallinnon tehtäväkokonaisuudesta. Kannanotto julkaistaan syyskuussa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus Kymenlaakson kannalta ja itsehallintoalue

Kirjaus hallitusohjelmassa: Hallitus valmistelee sosiaali- ja terveystalouden (SOTE) järjestämiskäytännön kuntaa suurempien itsehallintoalueiden pohjalta. Alueita on yhteensä enintään 19. Alueet vastaavat sosiaali- ja terveystalouden järjestämisestä alueellaan. Hallitus uudistaa sairaaloiden työnjakoa siten, että osa vaativasta erikoissairaanhoidosta keskistetään sosiaali- ja terveysministeriön ohjauksessa erityisvastuualueille. Kansanvaltaisuuden turvaamiseksi SOTE-alueita johtavat vaaleilla valitut valtuusto.

Sosiaali- ja terveysministeriö ja valtiovarainministeriö ovat asettaneet 2. heinäkuuta selvityshenkilöryhmän pohjustamaan syksyllä käynnistyvää rakenneuudistusten valmistelua. Ryhmän tehtävänä on koota poliittisen päätöksenteon tueksi näkökohtia siitä, miten sote-uudistus, itsehallintoalueiden perustaminen ja aluehallintouudistus voidaan toteuttaa ja sovittaa yhteen mahdollisimman sujuvasti. Ehdotusten tulee valmistua 14. elokuuta.

Organisoinnin nykytilanne:

Perusterveydenhuollosta vastaavat Haminan, Kotkan, Kouvolan, Miehikkälän, Pyhtään ja Virolahden kunnat sekä Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä litiin kunnan osalta.

Haminan, Kotkan, Kouvolan, Miehikkälän, Pyhtään ja Virolahden kunnat kuuluvat Kymenlaakson sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen kuntayhtymään (Carea). litti kuuluu Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymään.

Carea kuuluu HYKS ervaan (1,9 milj. asukasta). Phsostey kuuluu TAYS ervaan (1,1 milj. asukasta).

Kymenlaakson kuntien sosiaali- ja terveystalouden suuruusluokka on noin 900 milj. €. Täsmällistä tietoa ei pystytä laskemaan johtuen mm. toimintojen erilaisesta organisoimisesta kunnissa sekä valmistelussa olevan sote-lainsäädännön sisällöstä.

Talousarviomenot 2015, €	914 301 100
Hamina, perusturva	79 791 200
Kotka (sosiaali- ja terveystalouden+hyvinvointineuv+päivähoito)	242 810 000
Kouvola (ikäntyneet, aikuisväestö, lapset ja nuoret)	556 504 000
Miehikkälä	0
Pyhtää	19 812 000
Virolahti	0
litti	15 383 900

Kymenlaaksossa selvitetään yhden tuotantoalueen mallin (käsittää maakunnan pl liitti) toteuttamista. Selvitystyötä tehdään kuntavetoisesti. Kymenlaaksossa pidetään luontevana jatkaa HYKS-erva-alueessa.

STM:n näkemyksen mukaan muutos käynnistetään sairaaloiden työnjaon muutoksella. Kymenlaaksossa erikoissairaanhoidon antavat Carean ylläpitämä keskussairaala sekä joltain osin Kouvolan ylläpitämä Kuusankosken sairaala. Perusterveydenhuollon tasoista sairaalahoitoa tarjoavat Haminan, Karhulan ja Kuusankosken sairaalat.

Rahoituksen vaihtoehtoina selvitetään ensi vaiheessa kuntien ja/tai valtionrahoitusmallit. Toisessa vaiheessa siirrytään yksikanavaiseen rahoitusmalliin.

Selvitetään valinnanvapaus-mallin yksityiskohdat.

Aluehallinnon uudistus / itsehallintoalue

Kirjaus hallitusohjelmassa: Valtion aluehallinnon ja maakuntahallinnon yhteensovituksista tehdään erikseen päätös, jolla yksinkertaistetaan julkisen aluehallinnon järjestämistä (valtio, alueet ja kunnat). Ensisijaisena ratkaisuna on toimintojen keskittäminen tehtäviltään ja toimivallaltaan selkeille itsehallintohallintoalueille.

Kymenlaakso ja Etelä-Karjala muodostavat Kaakkois-Suomen ELY-keskusalueen. Opetus-, kirjasto- ja liikuntatehtävien osalta maakunnat kuuluvat Etelä-Suomen aluehallintoviraston alueeseen.

Maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelmassa vuoden 2015 määrärahat (EAKR ja ESR) on 6,8 milj. €.

Maakuntaliittojen hallitusten puheenjohtajien esityksen mukaan aluehallinnolle voisi siirtyä tehtäväkokonaisuuksia, jotka liittyvät alueen kehittämiseen ja joilla luodaan ja toimeenpannaan kunkin alueen kehittämisstrategioita. Esimerkkeinä mainitaan rakennerahastojen välittäjäviranomaisten tehtävät (volyymi Kymenlaaksossa em. 6,8 milj. €), alueellinen elinkeinojen kehittäminen ja elinkeinopolitiikka, kokonaisvastuu alueen kansainvälisen kilpailukyvyyn kehittämisestä, äkillisten rakennemuutosten toimenpiteisiin liittyvä alueellinen yhteensovittaminen, elinkeino- ja innovaatiopolitiikan alueellisen strategian valmistelu, kirjasto-, liikunta-, nuoriso- ja oppilaitosrakentamistehtävät sekä vapaan sivistystyön alueellinen koordinointi, alueellisen asumisen strategian ja sen toimeenpanosuunnitelman valmistelu, joukkoliikennesuunnittelusuunnittelu ja muun kuin kansallisen EU-rahoituksen koordinointi.

Valtion aluehallinnolla on paljon muitakin kuin em. luettelossa mainittuja tehtäviä. Hallitusohjelmaan kirjattu lähestymistapa lienee paljon em. kannanotossa tehtyjä linjauksia laajempi.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus Päijät-Hämeen kannalta

Kuntaa suuremmat itsehallintoalueet sote-palvelujen järjestäjänä. Hallitus valmistelee sosiaali- ja terveystalveluiden (SOTE) järjestämiskaisun kuntaa suurempien itsehallintoalueiden pohjalta. Alueita on yhteensä enintään 19. Alueet vastaavat sosiaali- ja terveystalveluiden järjestämisestä alueellaan. Hallitus uudistaa sairaaloiden työnjakoa siten, että osa vaativasta erikoissairaanhoidosta keskistetään sosiaali- ja terveystministeriön ohjauksessa erityisvastuualueille. Kansanvaltaisuuden turvaamiseksi SOTE-alueita johtavat vaaleilla valitut valtuusto.

14.8.2015 – Asiantuntijaselvitys: Sote- ja aluehallintouudistusten valmistelu (STM) Sosiaali- ja terveystalveluiden järjestäminen kuntaa suuremmille itsehallintoalueille (9-12 kpl). Aluejaon tulisi soveltua mahdollisimman laajasti myös muiden alueellisten tehtävien järjestämiseen. Uudistukset on perusteltua aloittaa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisuudistuksella. Aluehallintouudistuksen varsinainen valmistelu aloitettaisiin vuonna 2016 hallituksen linjauksiin perustuen.

19.8.2015 (ESS).

Aalto-yliopiston tutkijat esittävät sosiaali- ja terveystalveiksi 12:ta itsenäistä aluetta. Ehdotuksen mukaan Kanta-Häme ja Päijät-Häme yhdistyisivät yhdeksi alueeksi ja alueelle perustettaisiin kaksoissairaala. Jos sote-järjestymisvastuullisia itsehallintoalueita on 19, osalla niillä on liian pieni väestöpohja kantokyvyn kannalta. (Kinnula, P. Malmi, T. ja Vauramo, E. 2014. Sisältöä sote-uudistukseen. Kunnallissalan kehittämissätiö)

Organisoinnin nykytilanne

Omasta perusterveydenhuollosta vastaavat Heinolan ja Lahden kaupungit. Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä (Perustalvelukeskus Aava) tuottaa sosiaali- ja perusterveydenhuollon talvelut seitsemälle kunnalle (Hartola, Iitti, Myrskylä, Nastola, Pukkila, Orimattila ja Sysmä). Hollolan kunta (Perustalvelukeskus Oiva) tuottaa Asikkalan, Hollolan, Hämeenkosken, Kärköjän ja Padasjoen kuntien sosiaali- ja perusterveydenhuollon talvelut. Lahden kaupunki ja Nastolan kunta yhdistyvät 1.1.2016. Siirtymäkaudella (maakunnalliseen sote-talvelujen järjestäminen 2017), ent. Nastolan alue ostaa sote-talvelut edelleen perustalvelukeskus Aavasta.

Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveystalveytymä antaa erikoissairaanhoidon talveluja 14 jäsenkunnalle (Asikkala, Hartola, Heinola, Hollola, Hämeenkoski, Iitti, Kärkölä, Lahti, Myrskylä, Nastola, Orimattila, Padasjoki, Pukkila, ja Sysmä), joiden asukasluku oli 31.12.2013 yhteensä 213 428.

Päijät-Häme kuuluu TAYS ervaan (1,1 milj. asukasta). Muutoshakemus tehty HYKS ervaan siirtymiselle.

Perusterveydenhuollon tasoista vuodeosastohoitoa tarjotaan tällä hetkellä Asikkalassa, Hartolassa, Heinolassa, Hollolassa, Iitissä, Lahdessa, Nastolassa, Orimattilassa, Padasjoella ja Sysmässä. Päijät-Hämeessä tehdyn selvitys- ja kehittämistyön perusteella on esitetty, että akuuttivuodeosastohoitoa tarjotaan tulevaisuudessa Heinolassa, Hollolassa, Lahdessa ja Orimattilassa. Muutostyön rinnalla keskitetään

kuntoutuspalvelut sekä tietyt erityispalvelut ja perustetaan lähipalveluksi erillisiä arviointiyksiköitä tukemaan kotona asumista ja kotiin vietäviä palveluita. Vanhusten pitkäaikaishoidosta vuodeosastoilla luovutaan.

(Kinnula, P. Malmi, T. Riippa, I & Vauramo, E. 2015. Sote-sektori tarvitsee poliittisesti asetetut kustannustasotavoitteet. Aalto-yliopisto)

Palvelutori-mallin käyttöönotto toteutetaan osana valinnanvapauden edistämistä. Sitran rahoituksella Päijät-Hämeessä otetaan käyttöön palvelutori-malli.

Päijät-Hämeen maakunnan sote-uudistus

Päijät-Hämeen sote-uudistuksen tavoitteena on nykyisen sairaanhoitopiirin alueen kattava kuntayhtymä. Esitys: Päijät-Hämeen hyvinvoinninkuntayhtymän perussopimus tulee voimaan 1.1.2016. Siirtyvien järjestämisvastuiden osalta tämä perussopimus astuu voimaan 1.1.2017. Ennen tämän perussopimuksen voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin. Uudistusta valmistelee poliittinen työvaliokunta, jonka esittelijänä toimii kuntajohtajien puheenjohtaja Jyrki Myllyvirta.

Liite

Työssäkäyvät toimialoittain vuonna 2012

Alueella työssäkäyvät 2012	Päijät-Häme			Kymenlaakso		
	2007	2012	2012 %	2012 %	2007	2012
Toimialat yhteensä	83114	78803			74117	68447
A Maatalous, metsätalous ja	3064	2463	3,13 %	3,39 %	2977	2320
B Kaivostoiminta ja louhinta	58	47	0,06 %	0,26 %	162	180
C Teollisuus	19910	14867	18,87 %	13,45 %	13633	9205
D Sähkö-, kaasu- ja lämpöhu	261	335	0,43 %	0,48 %	338	331
E Vesihuolto, viemäri- ja jäte	438	538	0,68 %	0,66 %	367	449
F Rakentaminen	6473	5917	7,51 %	6,94 %	5865	4751
G Tukku- ja vähittäiskauppa;	9663	9514	12,07 %	11,17 %	7828	7648
H Kuljetus ja varastointi	4181	4135	5,25 %	9,61 %	7837	6579
I Majointus- ja ravitsemistoin	2873	2905	3,69 %	3,68 %	2387	2517
J Informaatio ja viestintä	1702	1451	1,84 %	1,28 %	979	877
K Rahoitus- ja vakuutustoimi	1043	998	1,27 %	1,01 %	771	688
L Kiinteistöalan toiminta	761	732	0,93 %	0,82 %	612	562
M Ammatillinen, tieteellinen	3246	3110	3,95 %	3,95 %	2782	2706
N Hallinto- ja tukipalvelutoir	4640	5163	6,55 %	6,88 %	3659	4710
O Julkinen hallinto ja maanp	3049	3129	3,97 %	7,05 %	5006	4828
P Koulutus	5011	5268	6,69 %	5,74 %	3976	3928
Q Terveys- ja sosiaalipalvelu	12500	13744	17,44 %	17,97 %	11385	12302
R Taiteet, viihde ja virkistys	1262	1403	1,78 %	1,54 %	940	1057
S Muu palvelutoiminta	2082	2124	2,70 %	2,79 %	1908	1911
T Kotitalouksien toiminta työ	3	0	0,00 %	0,00 %	0	2
U Kansainvälisten organisaa	0	0	0,00 %	0,00 %	0	0
X Toimiala tuntematon	894	960	1,22 %	1,31 %	705	896